

Gyulafehérvári Hírlap

POLITIKAI HETILAP. — MEGJELNIK MINDEN SZERDÁN.

Szerkesztőség: Alvinczi utca 7. Telefonsz. 15, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

A lap előfizetési ára: Negyedévre 3 Kor. Félévre 5 K. Egész évre 8 K. Egy szám ára 20 fill.

Felelős szerkesztő:

DR. VIZSOLYI MANÓ.

Kiadóhivatal: Papp György könyvnyomdája, hova a lap hirdetési részét illető közlemények küldendők.

A hirdetések közlési díja megállapodás szerint. Nyíltér sora 50 fillér.

Erdély

vasuti közlekedését nem egészséges alapokon építették ki, azért nincsen olyan központja, amely a termelést irányítaná és a gazdasági életnek helyes és a célirányos menetét megadná.

Pedig ennek a központnak meg kell teremtnie; és hogy eddig egyik erdélyi város se fejlődhetett azzá, annak a helyes és jó közlekedési politika hiánya az oka. Ezt mi, gyulafehérváriak legjobban tudjuk.

Itt Erdélyben még külön speciális körülmények is közrejátszottak a közlekedési politika elhibázottságában. Így a tulajdonságos óvatossággal kezelt nemzetiségi szempontok és a legfontosabb erdélyi vonal: a bukovinai vasut kiépíttelensége, mely a monarchia másik felének egoisztikus vasuti politikáján mult.

Hogy kevés a vasut Erdélyben, azt tudjuk, tudjuk azt is, hogy a Marosvölgye vasuti rendszere ép. ugy nem haladja tul a vicinális kereteket, mint a gazdaságilag ugyanilyen fontos Szamosvölgyének közlekedési lehetősége.

A mezőség medenczéjének egyáltalán nincs vasutja; a székely körvasut még ma se emelkedett ki a szerény vicinális szük és annyira elhatárolt kereteiből s így kevés a jelentősége.

Vannak Erdélyben olyan vármegyék, melyek a szomszédos megyét vasuton csak két-három másik vármegye keresztül-szelésével közelíthetik meg. Azonkívül van az ország északi és északkeleti részével még közvetlen összeköttetés, de egyenesen fantasztikusnak mondható kerülőkkel.

Az erdélyi forgalompolitika eredendő hibája az a téves kiindulási pont, amely a szoros értelemben vett „magyarországi” vasuti hálózat rendszerébe illeszkedett be.

Ha Erdély térképét szemléljük, azonnal látni fogjuk, hogy Erdély területe geográfiai szempontból a Maros, Körös és a Szamos folyók völgyén csatlakozik a nagy magyar Alföldhöz. Ép azért világos, hogy a vasuti vonalaknak e három folyó völgyét kell az anyaországgal összekötniök.

Erdély számára olyan vasuti fővonalat kell megteremteni, amely központi fekvésű; amely teljesen átmetszené ezt az országrészt és közvetlenül az Alföldhöz kapcsolná azt; de kijárása lenne az ország határain is és belekapcsolódnék az ország és Közép-Európa tranzverzális forgalmába. Ide kellene persze bekapcsolni az Olt vidékét és a Szamos völgyét is. Mindez azt mutatja, amit különben a geográfiai helyzet is indokol, hogy Erdély vasuti fővonalán-k a Maros völgyén kellene elbuzódnia. E mellett ki kellene építeni a Szamos völgye forgalmát és a Körös völgyén áthaladó vonalat keresztül kellene vezetni a Mezőségen és kapcsolatot teremteni a székely körvasuttal, mert ha e vasutak összeköttetései megvannak, akkor természetszerűleg elő fog állani az a gócpont, melyre Erdély gazdasági életének már régen és mulhatatlanul szüksége van.

Különösen éreztük az elégtelen erdélyi vasuthálózat nagy hiányait a mult év ősztől kezdve, mikor a legnagyobb forgalmi zavarokkal kellett és kell még most is megküzdenni. Hogy ezek a zavarok mielőbb legalább részben enyhíttessenek, a Máv. igazgatósága a legsürgősebb beruházási építkezésekről munkaprogrammot készített.

A munka tulnyomó része természetesen vágányzati munka, a kapcsolatos alépitménnyel, jelentős földmunkával, hidak és áteresztők építésével, felépitményfektetéssel és kavicsolással.

Figyelemre méltó, hogy a városunkat vasuti szempontból legközelebből érintő aradi üzletvezetőség területén a következő munkák vannak elrendelve: Békéscsaba, Arad és Ösipusztá állomások bővítése, Marosillyén, Piskin és Alvinczen személyzeti lakótanyák építése.

Az állomáshővitések sorozatát a vonal-elsorangusítások fogják követni.

A háboru tanulságai alkalmasak arra, és megerősítik azt a tényt, hogy az eddigi erdélyi vasuti politika helytelen és nem szolgálja sem az egész ország, sem magának Erdélynek gazdasági érdekeit.

Meg kell tehát változnia a helytelen forgalmi politikának!

(rt.)

A Gyulafehérvári Takarékpénztár

45. üzletévéről a közelben küldötte szét zárszámadását. A zárszámadás a szokásos igazgatói és felügyelő-bizottsági jelentéseket is tartalmazza.

Az igazgatósági jelentés — az üzletév eredményeinek nagy vonásokkal megfestett ismertetése előtt — elparentálja az intézet mult év folyamán elhunyt elnökét: Dr. Kóródy Pétert és igazgatóságának ugyancsak a mult évben elhunyt tagját: Dr. Balázs Endrét. Az igazgatóság jelentésében azt az indítványt terjeszti a közgyűlés elé, hogy érdemekben gazdag elnökének és ügybuzgó igazgatójának elhunytától a részvényesek egyetemét tevő közgyűlés jegyzőkönyvileg fejezze ki részvétét és az intézet vezetőségét ért veszteség fölötti fájdalmát.

Az üzleti év ismertetésében az igazgatóság a legutolsó évek hasonjelentésében foglaltakra hivatkozik és hangsulyozza, hogy az ott vázolt viszonyok nem javultak, sőt éppen vidékünkön, az oláh betörés folytán, még rosszabbodtak. Megállapítja a jelentés, hogy a román betörés idején se szüntette meg a takarékműködését, hanem helyén maradva, folytatta azt, ámbár minden szükséges óvintézkedést idején megtett.

A román betörés okozta menekülés alkalmából a Gyulafehérvári Takarékpénztárt is meghozták a betéttulajdonosok, kiknek igényeit mintegy félmillió koronával minden nehézség nélkül és legtöbbszörre az alapszabályszerű felmondási időt se véve igénybe, elégitette ki.

A betétállomány az elmúlt év folyamán több mint 600,000 koronával emelkedett s ma fölülmulja a 4.600,000 koronát. A betétállománynak ez a nagyarányu emelkedése kétségkívül a közönség bizalmának megnyilvánulását jelenti. E tekintetben csak akkor kapunk tiszta képet, ha nem tévesszük szem elől, hogy a hadikölcsön-jegyzések is nagy betételvonást eredményeztek. Az eddigi hadikölcsönökből 5.611,850 koronát helyezett el a takarékműből az utolsó két hadikölcsönre közel 1.800,000 korona esik.

A jelentés hangsulyozza, hogy az üzleti forgalom lebonyolítása ugyszólván kizárólag készpénzben történt s a hitelszükséglet nagymérvű csökkenése következtében a kihelyezések visszaesése állott elő. Ezért a váltótárca egy fél millió koronánál nagyobb, a jelzálogkölcson pedig 36,000 koronán felüli apadást mutat. Ugyancsak és természetszerűen a visszleszámitolt váltók álladéka is csökkent, több mint 700,000 koronával. Az értékpapírtárca ellenben 153,782 koronával emelkedett.

A takarékmű nyolcz üzletrésszel belépett a Pénzügyi Központba.

Az intézet hazafias és szociális érzékéről tesz tanuságot az a körülmény, hogy hadba-

H I R E K.

vonult tisztviselőinek teljes fizetését folyósította a múlt évben is, az itthon levőket pedig — számba véve a megváltozott viszonyokat — javította.

Jótekonyczélra az intézet — csak szerényen — mintegy 1200 koronát juttatott a jelen üzleti év folyamán.

Leszögezi a jelentés azt a körülményt — melyet aláhuzottan hangsúlyoz — hogy „azokkal a szigorú elvekkel, melyekkel az intézetet mindenkor vezették, nem tartották összeegyeztethetőnek, hogy az ugynevezett háborukonjunkturális üzletekkel foglalkozzanak.”

A tiszta nyereség a múlt évről áthozott 13,082 koronán kívül 132,780 korona 82 fillér. Tehát 145,862 korona 82 fillér osztandó fel és pedig az igazgatóság következő tervezete szerint: tartalékalapra 20,000 korona, igazgatósági jutalékra 13,278 korona, tisztviselők jutalékára 6639 korona, jótekonyczélra csak 1433 korona 82 fillér, a segédszemélyzet jutalmazására mindössze 240 korona és az 5000 darab részvény egyenkinti 20 koronás osztalékára 100,000 korona. A megmaradó 4272 korona pedig vitesék át az 1917. évre. A szelvények folyó év április hó 1-től volnának beváltandók.

Az intézet ma, szerdán délután fél 3 órakor tartja közgyűlését, melynek napirendjén az igazgatóság és felügyelő-bizottság megválasztása is szerepel, minthogy az igazgatóság és felügyelő-bizottság hároméves mandátuma lejárt.

A mérleg adatait lapunk múlt számának hirdetési rovatában részletesen megtalálja az olvasó s ezért itt megelégszünk annak felemlítésével, hogy a Gyulafehérvári Takarékpénztár alaptőkéje 1.000.000 korona, tartalékalapjainak összege pedig — az igazgatósági javaslat elfogadása esetén — 1.076,720 korona, a teljes betétállomány 4,679,165 korona 31 fillér. Az intézet összes tisztviselői és egyéb alkalmazottainak fix javadalmazása 32,713 korona 94 fill. Ebben 400 korona nyugdíjgyesületi tagdíj is bentfoglaltatik, nincs azonban beleszámítva a tisztviselők jutalékára proponált 6639 korona.

Az igazgatósági jelentés és a zárszámadás ismertetésének kapcsán talán helyén való lesz azon nézetünknek kifejezést adni, hogy a nagyközönség pártolását és érdeklődését, sőt rokonszenvét méltán és régen kiérdemelt intézet a hön óhajtott békés viszonyokkal helyreálló normális közgazdasági életünkben meg fogja találni az őt megillető vezetőhelyet, mely Gyulafehérvár és vidéke közgazdasági életének fellendítési és újjászervezési munkájában kétségtelenül megilleti. Reméljük, hogy a régi intézet fiatalos hévvel fog résztvenni a háboru következtében annyira megcsappant termelés régi kereteinek elérhetési, sőt fokozási munkájában. Reméljük, hogy e tekintetben a tőke és a közönség bizalmában gazdag intézet nem fog elégedetten megállni az egyszerű bankügyleteknél, hanem igyekezni fog az igazgatósági jelentésben kiemelt üzletvezetési „szigorú elveit” minden tekintetben tökéletes összhangba hozni a modern gazdasági elvekkel s azzal az irányzattal, amely a Takarékhhoz hasonló tőkeerős intézeteket az iparosodás jól jövedelmező és nemzetünk közgazdaságát felvirágoztató terére viszi.

Felkérjük azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetése a folyó hó végével lejár, hogy előfizetésüket sürgősen megújítani sziveskedjenek, nehogy lapunk pontos szétküldése fennakadást szenvedjen.

— **Személyi-hir.** Dr. Mayer Ödön országgyűlési képviselő fővárosi tartózkodásából folyó hó 22-én hazaérkezett.

— **Telefon-előfizetők figyelmébe!** Miután úgy a helybeli, mint az interurbán telefonforgalom megnőtt, figyelmébe ajánljuk a telefon-előfizetőknek, hogy a telefonforgalom szünetelése miatt kikapcsolt telefonállomásait újból bekapcsolathatják a telefonforgalomba.

— **Burgonya és tengerliszt.** Értesülésünk szerint Dr. Marich Jenő miniszteri tanácsos támogatásával városunk 5 waggon burgonyát és 2 waggon tengerlisztet kapott. Így tehát városunk közélémezési szükséglete teljesen fedezve van egész addig, amíg az új termények lesznek közélémezés céljára fordíthatók.

— **A gyulafehérvári Vöröskereszt Egylet közgyűlése.** A Vöröskereszt egylet gyűlése f. hó 18-án d. u. 4 órakor tartotta meg évi rendes közgyűlését, melyen gróf Mailáth püspök is megjelent. Balázs Ferencz praelátus-kanonok, elnök nyitotta meg a gyűlést. Az egyesület ügytitkára, Haraly Béla, mint pénztárosa, dr. Fellner József jelentéseit tudomásul vette. Haraly titkár egyebirányú teendői és gyöngye egészségi állapota miatt állásától megválni kénytelen, utóda Meisel Rezső polgári iskolai igazgató. A választmány tagjai közül kilépésüket jelentették be: Fuchs Nándorné, dr. Gál Béláné, dr. Hartenbaum Simonné, Jónás Gyuláné, Lázár Emilné, Löw Károlyné és özv. dr. Mohay Sándorné; Soóthy Gyula, Urbán Gyula, dr. Mayer Ödön, Lázár Emil, Fuchs Nándor, dr. Demény Henrik és Rass Károly. Mindezeket azonban a dr. Roska Miklósné elnöklete alatt kiküldött bizottság ajánlására a közgyűlés újból megválasztotta a választmány tagjainak. A városunkból eltávozott özv. Szóts Ákosné helyét dr. Fellner Józsefné foglalta el a választmányban. A közgyűlés végül elhatározta, hogy dr. Fellner József indítványára 700 koronát szavaz meg házi ezredünknek a front mögött felállítandó katonai otthona javára.

— **A kormány lemondásáról** keltek szárnyra hírek folyó hó 24-én délután városunkban. Mődunkban állott közvetett uton illetékes helyen érdeklődni e hírek megbízhatósága felől s így csakhamar megtudtuk, hogy e hírek alaptalanok.

— **Megint kaptunk búzát.** Illetékes helyről azt az értesítést vettük, hogy a Hadi Termény 3 waggon búzát utalt ki számunkra a közélémezés céljára a helybeli Johanna gőzmalomból.

— **Halálozás.** Fried Albert 86-ik évében folyó hó 20-án elhunyt. Temetése folyó hó 22-én délután ment végbe általános részvét mellett. Az elhunytban dr. Feleki Mór helybeli ügyvéd, édesatyját gyászolja.

— **Hadiházasság.** Güttner Elsa folyó hó 17-én Innsbruckban házasságot kötött Obersdorfer János cs. és kir. őrnaggyal.

— **Az erdélyrészi moratórium rendeletnek** Alsófehérvármegye kisenyedi és alvinczi járásában való megszüntetése végett városunk pénzügyi vezetői, ügyvédei, kereskedői, mezőgazdái és iparosai f. hó 22-én memorandummal fordultak gróf Tisza István miniszterelnökhöz. A memorandum részletesen kifejti, hogy vármegyénkben ellenség nem járt, hivatalos

evakuálás nem történt, a fent említett két járásban senki olyan nagy kárt nem szenvedett, mely indokoltá tenné hat hónapon túl is a moratórium fentartását. A megyében a román betörést követő pár napi pánik elmulta után rövidesen helyre állott a normális rend, minden csakhamar a régi kerékvágásba jött s így teljesen indokolatlan volna az erdélyrészi moratórium-rendeletet vármegyénk említett két járásában újból meghosszabbítani.

— **Mit tárgyal a vármegye?** Alsófehérvármegye törvényhatósági bizottságának mai tavaszi rendes közgyűlése szinte tulságosan bőséges tárgysorozatában szereplő, bennünket közvetlenül érdeklő pontok a következők: Abrudbánya város elektromos világítási pótszabályrendelete. Gyulafehérvár város határozata a városi vámbér negyedévi részletének elengedése tárgyában. Gyulafehérvár város határozata a mozgófényképszínházi jog bérbeadási tárgyában. Gyulafehérvár város határozata alkalmazottainak napi és fuvardíjpótléka megállapítása tárgyában. Gyulafehérvár város határozata Csecskedy József pénztárnok fizetési pótlékának nyugdíjba való beszámítása tárgyában. Gyulafehérvár város határozata a városi díjnyokok újabb háborus segélye tárgyában. Jövedelmi adó kivetésére illetékes adófelszólamlási bizottságok tagjainak megválasztása. Előterjesztés a törvényhatósági közúti hálózat fejlesztésére az Országos beruházás terhére teljesített építkezések több munkái fejében felmerült és a közúti alap részére megtérített költségek felhasználása tárgyában. Jelentés a közigazgatás 1916. évi állapotáról.

— **„Nem ég a villany a vasúthoz vivő uton és nincs bérkocsi az érkező utasok számára a pályaudvar előtt”** — szól a több oldalról hozzánk érkezett panasz. A bérkocsik hiányát még valahogy meg tudjuk érteni, mert hiszen tudjuk, hogy a háboru következtében bérkocsiállományunk talán negyed részére apadt és amellet a vonatok kiszámíthatatlanul pontatlan érkezése tulságosan nehezíti a bérkocsiknak a vonatok érkezésére való várakozását. Mindezzel nem azt akarjuk mondani, hogy a mai állapot helyes, vagy akár csak a szükség okából eltűrhető, vagy éppen fenn tartandó. Csak azt akartuk elmondani, hogy a bérkocsik hiányára találunk mentséget. Az azonban nem tudjuk semmi mentesítő körülménnyel magyarázni, hogy a vasúthoz vivő utonál lámpái nem égnek és így a bérkocsi hiányában gyalogosan bejönni kénytelen utasoknak sőtétben kell megtenniök a nem éppen legjobb közbiztonsági viszonyok között s a nem is valami rövid, sőt egy jó darabon nem is házakkal elvezető utat. Tudomásunk szerint jelenleg nincsen olyan rendelkezés érvényben, mely az utca világítását beszüntetné avagy korlátozná tehát az utcai lámpáknak egész éjjel égniök kell. Ez áll valamennyi utcai lámpára; de különösen áll azokra, amelyek előreláthatóan az esti és éji órákban legforgalmasabb utvonalkat, a vasúthoz vivő utat világítják.

— **A Maros** a múlt hét folyamán erősen visszament, azonban folyó hó 24-én hirtelen és váratlanul egyszerre 170 centi magasra duzzadt fel. Másnap, folyó hó 25-én további 10 centiméter emelkedés állott be.

— **Hirdetmény.** Dr. Roska Miklós polgármester 16/1917. eln. sz. alatt a következő hirdetményt tette közzé:

„Közhírré teszem újól, hogy aki háboru idején akármilyen cselekményben vagy mulasztásban oly célból válik bűnössé, hogy a

ily cselekmény, vagy mulasztás által az osztrák-magyar monarchia vagy szövetségeseinek fegyveres haderejére hátrány vagy az ellenségre előny háromolják, az állam hadi-ereje ellen még akkor is a katonai büntető törvénykönyv 327. §-ában meghatározott büntetést követi el, ha az eféle cselekvés módja más büntetl vagy jellegével birna. A fegyveres erőnek vagy szövetséges csapatainak hátrányát vagy az ellenségnek előnyét célzó ezen cselekményeket elkövető polgári egyének is a katonai büntető bíraskodás alá helyeztetnek (5491—1914. M. E. sz. rend. 1. §.). Ez a büntetett a hadban álló haderő körletében rögtönbírószággal, a mögöttes országrészekben pedig, nem rögtönbírószági eljárás útján ugyan, de súlyos körülmények fennforgása esetén, szintén kötél általi halállal, míg enyhébb beszámítás alá eső esetekben 10 évtől 20 évig terjedhető súlyos börtönnel büntetettik. Aki a megjelölt büntetett, — noha ez módjában állana, — szándékosan meg nem akadályozza, vagy aki a tudomására jutott ily bűncselekményt, vagy azon személyt, akiről ily cselekmény tudomására jutott, a hatóságnak feljelenteni szándékosan elmulasztja, ezen büntetettben büntárssá válik és 5 évtől, 10 évig, különös súlyosbító körülmények között pedig 10 évtől 20 évig terjedhető súlyos börtönnel büntetettik.

Jó lesz e komoly figyelmeztető sorokat alaposan megszívlelni!

Hogy gondolja a Korpaközpont.

A „Déva és Vidéke” cz. laptársunk hasábjairól olvassuk a következő és a Korpaközpontot jellemző sorokat: „A Magyar Szent Korona Országainak Korpaközpontja R. T. Budapest, 1917. március 3. Tekintetes Nagy István urnak Vajdahunyad. Malaczai részére kiutalni kért két zsák korpá ügyében hozzáuk intézett soraira értesítjük, hogy tekintettel a forgalom rendkívüli nehézségeire, valamint arra, hogy a korpá odaérkezéséről nem szavatolhatunk, célszerűbbnek találunk, ha a malaczokat ide felküldené, s mi azokat a kőbányai hízalldában mindaddig elhelyeznénk, míg azok a kiutalt korpát el nem fogyasztják. Az elhelyezés csak jelentéktelen költséggel jár. Szíves választát várva, vagyunk tisztelettel: Aláírás.” — E sorokkal kapcsolatban laptársunk sok iróniával jegyzi meg, hogy miután Déva városunktól kapja a lisztjárandóságot, aminek megérkezése „tekintettel a forgalom rendkívüli nehézségeire” rendesen pár hetet vesz igénybe s addig a város koplal, sokkal egyszerűbb volna, ha báró Kürthy, a Korpaközpont fenti szellemes intézkedésének elvi alapján, nem a dévaiak lisztét vitetné Dévára, hanem a dévaiakat telepítené át Gyulafehérvárra. Persze: úgy is mindegy hogy itt 10,000 emberrel többet vagy kevesebbet kell ellátni! — Legyen hát szerencsénk!

— **Az országgyűlési képviselő-választók összeírása.** Polgármesterünk, mint Alsófehérvármegye Központi Választmányának megválasztott, képviselőválasztójogosultakat összeíró küldöttség elnöke hirdetményileg tudatja a közönséggel, hogy a gyulafehérvári szavazóköribe megválasztott küldöttség működését folyó év március hava 30-án délelőtt 8 órakor a városháza nagytermében megkezdte. Az összes érdekeltek, a választói joguk igazolása végett, okirataik bemutatása mellett az összeíró küldöttség előtt jelentkezzenek. Minden hatóság, köztisztviselő, lelkész, nyilvános jellegű intézmény köteles a rendelkezésére álló

adatokat az összeíró küldöttségnek megkeresésére kiszolgáltatni. A kir. adóhivatalok és a városi közegek kötelesek az adófőkönveket, adó-kivetési lajstromokat és az adófőkönvben foglalt adóelőíráások helyesbítésére vonatkozó más jegyzékeket kellő időben az összeíró küldöttség rendelkezésére bocsájtani. Minden munkaadó, aki választói életkorában levő, legalább 10 férfi alkalmazottat rendszeresen foglalkoztat, köteles ezekről az 1913. évi XIV. t. cz. 55. §-ában említett adatokat az összeíró küldöttségnek folyó hó 30-án délelőtt 8 órakor rendelkezésére bocsájtani. Aki ezen kötelezettségének nem tesz eleget 10—100 koronáig terjedhető bírsággal sújtható.

— **Kitüntetés.** A király losonczy báró Bánffy Dániel tart. huszárhadnagyot, vármegyénk alispánjának fiát, az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért a II. od osztályú ezüst vitézségi éremmel és a signum laudissal tüntette ki.

— **A Pro Transsylvania céljaira** ujabban adakoztak: Gyulafehérvár közönsége 200 koronát; „Julia” Takarékpénztár 150 koronát; Löw Emil, Misselbacher J. B. czég és ifj. Baumann Nándor 100—100 koronát; Lobstein Izidor 60; Miklós István, Klein Miksa és Társz czég, Polgári Kaszinó, Izr. Nőegylet, Izr. Szentegylet és Friedmann Mór 50—50 koronát; Holländer Antalné és az ev. hitv. Nőegylet 20—20 koronát; Rosenberg Mór és Lónyai Ákos 20—20 koronát.

— **Az interurbán telefonforgalom tiltott területei.** Előző számunkban megírtuk, hogy a román háború kitörése óta szünetelő interurbán telefonforgalom, — a tiltott területeknek tekintendő s legnagyobbbrészt Erdély keleti vármegyéit magában foglaló területek kivételével — ismét megnyílt. Mult számunkban helyszüke miatt nem közölt tiltott területek a következők: Fogaras, Brassó, Háromszék, Nagy- és Kisküküllő, Udvarhely, Csik, Maros-Torda, Szolnok-Doboka, Beszterce-Naszód és Máramarosvármegyék teljesen, továbbá Kolozsmegyének tekei, mezőörményesi és nagysármási, Torontálmegyének antalfalvai, nagybecskereki, panesovai, Temesmegyének kevevári és fehértemplomi, Krassószörény megyének orsovai és ujnoldovai, Hunyadmegye petrozsényi és Szebenmegye nagydisznódi járása, valamint Fiume városa és a horvátországi vármegyék területei.

— **A helybeli izr. elemi iskola** márczius 15-iki ünnepélyén 94 K. 42 f. folyt be, melyet a háboruban elesett tanítók özvegyeinek és árváinak javára fordítottak.

— **Hittudományi vizsgák.** A zsinati és a hittanár-képesítő vizsgák folyó évben — értesülésünk szerint — május hó 7, 8 és 9 és szeptember hó 10, 11 és 20 napjain fognak megtartatni.

— **Vármegyénk állategészsége** folyó hó közepén a következő volt: lépfene alvinezi járásban, Oláhdályán; rühkór a balázsfalvi járásban Bolgárcsergeden, Kisbalázsfalván, Türon és a Tövisi járásban Tövisen; sertéspestis a kisbalázsfalvi járásban Kisbalázssalván és Székesháton lépett fel.

— **Tavaszi vásár.** Városunkban a szokásos tavaszi kirakodó és állatvásár ezuttal egy napon f. év márczius hó 31-én tartatik meg.

— **Érdekes háborús kép.** Kolozsvárt márczius 22-én a főtéren lecsüngő fejjel, csöndesen kérődzve lépdegelt hat bivaly jellegzetesen székely ígásmokkal nyakukon, melyek egy hamisítatlan Mária Terézia idejéből való nemesi

batárt vonszoltak maguk után. A batár színe fekete, a formája ősidőkre valló, specziálisan magyar zártkocsi, a régi romantikus világ összes attribútumaival. A batárban, melyhez hasonlóknak a régi jó időkben, mikor az emberek még bekében éltek, a nemesi kuriák kényeskedő lisztporos dámái utazgattak nemes gavalérjaikkal és szőtték szentimentális szerelmi regényeiket, — ma heringek módjára összezsúfolva — szomorú, rongyos, bágyadt tekintetű oláh foglyok gubbasztottak, akiket a barákából a Táborhegyre, a fogolytáborba szállított a bakon ülő csukaszürke kopott ruhájú székelybáka. Hátul öreg népfölkelő bandukol, vállán régi fajta puskával. Őrzi az oláhokat. Különös, a világháború ríktó külsőségeit jellemző látvány!

— **Az Uránia heti műsora.** Csütörtökön folyó hó 29-én színpadra kerül a „Bohémvilág” czimű művészi amerikai vígjáték és a „Spiritiszta kisasszony” czimű rendkívül mulattató bohózat. — Vasárnap, április hó 1-én, a hirneves dán vállalat, a Nordisk-film legújabb attrakciója: „A bosszu éjszakája” kerül bemutatásra 6 részben. Ezt megelőzi a „Tavaszbredése” czimű bájos amerikai vígjáték és a „Háborús Híradó”.

LEGUJABB.

Nagy földgázrobbanás Tordán.

11 halott, sok sebesült.

(A Gy. H. eredeti távirata.)

F. hó 26-án, hétfőn reggel, Tordán a Kimpel-palota pinczéjében egy cseléd égő gyertyával ment le. Földgázömlés volt, amit iszonyu robbanás követett. A palota eleje két üzlettel a mélybe süllyedt. Alkalmazottak, vevők, egy urileány, több parasztasszony, egyik üzlet tulajdonosnője: Petrikásné, összesen tizenegyen meghaltak. A katasztrófáról közelebbi részletek még hiányznak.

Maximálták a kávéházi és éttermi árakat.

A városi tanács rég érzett hiányon segített f. hó 12-én kelt 3482/1917. kig. számú rendeletével, mellyel megszabta a kávéházi és éttermi cikkek legmagasabb árát. A tanács ez árszabást megelőzően szorgosan tanulmányozta a kérdést, beszerelte a szomszédos városok kávéházaiknak és éttermeinek árjegyzékét s ezek és a helyi viszonyok figyelembe vételével hozta meg maximáló rendeletét.

A maximált árak jegyzéke ez:

Kávéházi árak:

Feketekávé kockakocskorral . . . — K 46 f.
Egy pohár tej (2 deczi) ezukor nélkül — K 36 f.
Egy pohár tej (2 deczi) 2 drb. kocka-
ezukorral . . . — K 40 f.
Egy tejeskávé (2 deczi tej) ezukorral — K 50 f.
Egy csésze tea fél citrommal . . . — K 70 f.
Egy csésze tea egy pohár rummal . — K 90 f.
Egy adag sonka (10 deka). . . . 3 K 20 f.

Egy pár virstli tormával	— K 70 f.
Egy drb. kenyér	— K 05 f.
Egy drb. vajaskenyér	— K 50 f.
Likörök poharaként	— K 50 f.
Égetett pálinkák poharaként szilvo- rium, seprő stb.	— K 40 f.

Éttermi árak:

Marhahusleves	— K 40 f.
Barnaleves (zöldség)	— K 30 f.
Főtt marhahus mártással és körzettel (15 deka főtt hus)	2 K — f.
Főzelék feltéttel (10 deka hus)	2 K — f.
Mindenféle marha- és sertésszelet (beufsteuk, Reumsteuk, Filék, ser- tészkaraj stb. legkevesebb 15 deka sülthús)	3 K — f.
Sonka	3 K — f.
Pörkölt, erdélyi tokány, bográcsgu- lyás stb.	2 K — f.
Bárány	3 K — f.
Rántott libamáj	3 K 20 f.
Rántotta velőtojással, vese velővel, töltötttojás	2 K — f.
Piritott borjumáj, piritott disznómáj	2 K — f.
Vadsertés	3 K — f.
Kolbász, májas, véres egy adag	2 K 50 f.
Salontüdő	1 K 80 f.
Tormáshus	2 K 50 f.
Liba, rucza, pulyka	3 K 50 f.
Csirke	3 K — f.
Halak	4 K — f.
Főtt tészták	1 K — f.
Sajtos omlett	2 K 20 f.
Izes omlett	1 K 80 f.

Saláták egy adag	— K 40 f.
Kenyer darabonként	— K 05 f.
Egy adag imperialsajt	— K 80 f.
Egy adag trapistasajt	— K 90 f.
Egy adag székelyturó	— K 70 f.
Vegyes kompot	1 K — f.
Almakompot	— K 70 f.
Szilvakompot	— K 50 f.

A „Hungaria“, „Európa“ és „Erzsébet“ ká-
véház és étterem *elsősztályu*, a többi étter-

mek és kávéházak *másodosztályuak* és ezen
éttermek és kávéházak kötelesek az étel- és ital-
nemüket a megállapított árak *20%-ánál olcsób-*
ban adni.

A vendéglősök, kávéosok, étteremtulajdono-
sok kötelesek magukat a fennebb megjelölt árak-
hoz tartani.

Köteles minden vendéglős, kávéos és étte-
remtulajdonos a fennebb megjelölt árakat üzlet-
helyiségében kifüggeszteni.

Eladó ház.

4 szoba,
konyha, kamara,
egyéb mellékhelyiségek
és konyhakert.

GYULAFEHÉRVÁR
Báthori-utca 7. sz.

BLANKA ÉS EMBREKA SZAPPANPÓTLÓK

pótasztéküldési osztálya.

Egy 10 kilós postacsomag tartalmaz 30 drb Blanka
és 16 darab Embreka szappanpótlót.

Ára 30.— korona.

Bérmentve, csomagolással együtt, utánvétellel.

Ezen szappanpótlók németországi gyártmányok és
teljesen pótolják az összes drága szappanokat a
legkényesebb fehér- és tarkaruhák mosásához, ház-
tartásban, kéz-, padló- és edények- stb. surolásához
nélkülözhetetlenek. Dr. K. Braner berlini hites ve-
gyész véleménye szerint óriási tisztító hatása mel-
lett fertőtlenítő is, mert a káros bacillusokat meg-
öli és a legjobb zsirtartalmu nemes földből van
készítve. Németországban és Ausztriában általános
közzsükségleti cikket képez. Kereskedőknél, ház-
tartásban, állami és magán ipartelepnél, továbbá
kórházak, fogolytáborok és barakkok részére kü-
lönösen ajánlhatjuk. Rendelések kéretnek:

Szappanpótló anyagok Kivitele és Beho-
zatála Csomagosztályába, Budapest VI.,
Csengery u. 66/25. Telefon 51—94.

Foncière

Pesti Biztosító Intézet.

— Az intézet alapított 1864-ben. —

Készpénzben befizetett részvénytőke 4.000,000 korona.

Tartalékai és évi díjbevétele mintegy . . . 71.150,000 „

Az intézet összes biztosítéka tehát mintegy 75.150,000 korona.

A **Foncière Pesti Biztosító Intézet gyulafehérvári főügy-
nöksége** elfogad a legelőnyösebb feltételek mellett: élet-, járadék-, kiháza-
sítási, katonai szolgálat esetére való biztosítást, tűz, villámcsapás és robbanás
által okozott károk elleni biztosítást, betöréses lopás elleni biztosítást, a tör-
vényes szavatosság következtében beálló kötelezettségek elleni biztosítást; tü-
körüvegekben eshető töréskárok elleni biztosítást; az emberi testet érhető bal-
esetek elleni biztosítást (utazási, élethossziglani, vasuti balesetbiztosítást; szál-
litmányozási (tengeri, szárazföldi és folyamszállítványozási) károk elleni biz-
tosítást; jégverés okozta károk elleni biztosítást.

Olcsó díjak! Tisztán magyar intézet! Előnyös feltételek!

Főügynök: **Jakács Vilmos,**

a Hadi-Termény Részvénytársaság megbízottja.